

Dệt may Việt Nam tăng cường kiểm soát xuất xứ, giảm rủi ro phòng vệ thương mại

18:27 22/10/2026

Trước nguy cơ gia tăng các vụ việc phòng vệ thương mại, doanh nghiệp dệt may Việt Nam cần nâng cao năng lực truy xuất nguồn gốc, kiểm soát nguyên liệu và minh bạch chuỗi cung ứng để duy trì lợi thế xuất khẩu.

Tại Hội thảo “Xuất xứ, phòng vệ thương mại và yêu cầu nâng cấp ngành dệt may Việt Nam” diễn ra ngày 22/10, bà Nguyễn Hằng Nga, Phó trưởng Phòng Xử lý phòng vệ thương mại nước ngoài, Cục Phòng vệ thương mại (Bộ Công Thương), cho biết, dệt may là một trong những ngành xuất khẩu chủ lực của Việt Nam nhưng cũng đối mặt với nhiều rủi ro từ biến động thương mại quốc tế.

Toàn cảnh hội thảo. Ảnh: Công Thương

Theo bà Nguyễn Hằng Nga, dệt may là ngành có nhiều vụ việc phòng vệ thương mại, trong đó các cuộc điều tra chống bán phá giá chiếm nhiều nhất, với 19 vụ việc.

Rủi ro không chỉ đến từ các biện pháp chống bán phá giá, chống trợ cấp, tự vệ mà còn liên quan đến gian lận xuất xứ, chuyển tải bất hợp pháp và lẩn tránh thuế phòng vệ thương mại.

Đáng chú ý, việc nhập khẩu nguyên liệu từ Trung Quốc, Đài Loan (Trung Quốc) hoặc các thị trường khác là hoạt động thương mại thông thường, không đồng nghĩa với gian lận xuất xứ. Tương tự, hàng hóa trung chuyển qua Việt Nam không mặc nhiên bị coi là chuyển tải bất hợp pháp.

Vi phạm phát sinh khi doanh nghiệp khai báo sai xuất xứ, sử dụng chứng từ không đúng thực tế hoặc quá trình sản xuất không đáp ứng quy định. Ngay cả khi hàng hóa đáp ứng quy tắc xuất xứ theo một cơ chế nhất định, cơ quan điều tra nước nhập khẩu vẫn có thể xem xét mức độ chuyển đổi thực chất để xác định hành vi lẩn tránh biện pháp phòng vệ thương mại.

Đối với ngành dệt may, các công đoạn từ bông, sợi, dệt, nhuộm đến cắt may, hoàn thiện sản phẩm cần được kiểm soát chặt chẽ. Doanh nghiệp phải xác định đúng quy tắc xuất xứ theo từng hiệp định thương mại tự do (FTA), từng mặt hàng và thị trường xuất khẩu.

Nếu bị kết luận vi phạm, doanh nghiệp có nguy cơ mất ưu đãi thuế quan, chịu thuế phòng vệ thương mại, phát sinh chi phí pháp lý, thậm chí mất đơn hàng và khách hàng.

Bên cạnh các biện pháp phòng vệ thương mại truyền thống, doanh nghiệp dệt may còn phải đáp ứng những yêu cầu ngày càng nghiêm ngặt về lao động và nguồn nguyên liệu.

Theo thông tin tại hội thảo, Hoa Kỳ đã tiến hành điều tra theo Mục 301 của Đạo luật Thương mại năm 1974 đối với 60 nền kinh tế liên quan đến việc sử dụng lao động cưỡng bức.

Trước những thách thức này, bà Nguyễn Hằng Nga khuyến nghị doanh nghiệp chủ động rà soát, đa dạng hóa nguồn cung, thẩm định nhà cung cấp và lưu trữ đầy đủ hồ sơ chứng minh nguồn gốc nguyên liệu.

Cùng với đó, cần tăng cường đầu tư vào các khâu còn thiếu trong chuỗi giá trị, nâng cao năng lực cung ứng nguyên liệu trong nước và liên kết giữa các công đoạn sản xuất.

Đặc biệt, doanh nghiệp cần hoàn thiện hệ thống quản trị dữ liệu, lưu giữ thông tin nhà cung cấp, hóa đơn nguyên liệu, phiếu nhập - xuất kho, định mức tiêu hao, công suất máy móc, lao động và sản lượng. Hồ sơ xuất xứ phải có khả

năng đối chiếu với từng lô nguyên liệu và lô hàng xuất khẩu.

Ngoài ra, việc theo dõi cảnh báo sớm, cập nhật chính sách thương mại và phối hợp với hiệp hội ngành hàng, cơ quan quản lý cũng đóng vai trò quan trọng trong phòng ngừa rủi ro.

Về lâu dài, nâng cấp chuỗi cung ứng theo hướng minh bạch, tăng khả năng truy xuất nguồn gốc và kiểm soát chặt chẽ quy trình sản xuất sẽ giúp doanh nghiệp dết may giảm nguy cơ bị điều tra phòng vệ thương mại, củng cố niềm tin của đối tác và nâng cao năng lực cạnh tranh trên thị trường quốc tế.

Minh Khánh